

MEMORIAL

General Marii Wittek

Pl. Grodzki 20A t. 1999

A. Raj. opnac 2014

brak zdj.

Adres:

Lomża 18-400

Sierż.

MAJLINER Jadwiga
zam. Rzezak

1943-1945

1162/USK

LKP

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

1162/484

L4P

MAJLISER Jedwaga

Zam. Rzezak

I./1. Relacja ✓ k. 2, s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ✓ k. 4, s. 5

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie

II Relacja

Relacja Przewodniczącej Jednostki z d. Majorowej sporządzona według schematu relacji o wojennej służbie kobiet - żołnierzy w II II AWP w latach 1939-1945, podpisana b.d.

rysopis, oryg. k. 2. s. 1-4

Relacja Przewodniczącej Jednostki z d. Majorowej przekazanie T. Kribskiej w 1998r

11/11

M62/WSK

5/26
I/1/5

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielając opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona

RZEZAK zol. MASZNER
JADWIGA

2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /

10 SIERPNIA 1921 WARSZAWA

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej

JÓZEF, JÓZEFA z domu LIPSKA
OJCIEC - MISTRZ TKACKI, MATKA - gosp. domowa

4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu

ŁOMŻA 18-400
UL.

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /

ŚREDNIE

2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem

SOKOKS

3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ?/

NAUKA

4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodaliczka Mariańska

ZHP - przed wojną

T/19/2

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

- EWAKUACJA
- PRACA W KAKCHOZIE

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

- OCHOTNIK

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

1943 - 1945

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

BATALION KOBIECS IM. E. PLATER
III DEWIZJA IM. R. TRUGUTTA

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

DOWÓDCA PLUTONU

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? /

NAD WARKĄ NAD PILICĄ
O WARSZAWĘ - DAT mi¹ pamiątkom
- wszyscy mi¹ pamiątkom
we mnie we wszyscy w którym
Batalion Kobiec im. R. TRUGUTTA 5
III Dymnie

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

KAPRAL — SIERZANT (nie państwo)

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

— Medaliony i inne zastugi
— KKOOP

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

- Młoczenie, kłoty średniej wielkości
- Praca w Zakładach Wiotkiewiczskich
- Nie byłem w żadnym sposobie i przez nikogo wyróżniona z tytułu przebytej służby wojskowej w Batalionie Kobiecego i 3 Dywizji.
- Najlepiej nauczyło mnie tylko tego, że musiałem sobie poradzić w życiu;

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

— trudnościami materialnymi

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

— Renta wdowia

4. Obecny stan zdrowia

— Ten sam zdrowie

11/14

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

- społeczną służby zdrowia
- miejską służby zdrowia

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce /

- MAZ (aresztowanej) - 1950-51

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególne sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

- OJCIEC - pracownik w Lotn. Międzynarodowym (później)
- MAZ - oficer w Armii Polskiej
- CORKA - pracuje w szpitalu (zestawu jako matka jedynaczka)
- BRAT - oficer AK zginął w walkach w 1941? (na Sybir)

Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

Ładwiga Perak

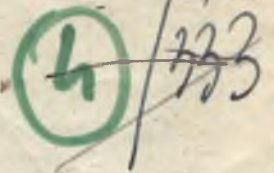
Data

I13 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

Ankieta personalna (z załącznikiem) Słajzner Jadwigi
zam. Pzezak, podpisana własnoręcznie bd
mps org. k. 4, s. 5

Ankieta przekazana do Fundacji Irene Koldkowskiej w 1998r.

T/3/1

ANKIETA PERSONALNA

1. Nazwisko i imię Rzezak Jadwiga

2. Imiona rodziców Józef i Józefa

3. Nazwisko panięskie Majzner

4. Data i miejsce urodzenia 10.08.1921 r. Warszawa -Praga

5. Aktualne miejsce zamieszkania 18-400 Ł O M Ż A ul.
ulica, nr domu, miejscowość
..... telefon domowy
..... kod pocztowy, województwo

6. Posiadany stopień wojskowy Sierżant

7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp/ Wdowa

8. Wykształcenie - tytuł naukowy bez zawodu- niepełne średnie

9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych
- załącznik do ankiety

10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje
Jako osadnik wojskowy osiedliłam się w mieście Zawidów , niedaleko miejscowości Platerówka, gdzie pracowałam w zakładach włókienniczych do 1951, do chwili wyjścia zameż za oficera LWP. Następnie wyjechałam do Lubania Śląskiego.

11. Pożądać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej
Byłam czynnym członkiem Ligi Kobiet i ORW- w Lubaniu Śląskim. Od roku 1975 do 1984 członek Prezydium Zarządu Wojewódzkiego ZBOWiD w Łomży oraz Przewodnicząca Komisji Kobiecej przy ZW ZBOWiD w Łomży. Obecnie członek Zarządu Wojewódzkiego ZBOWiD w Łomży.

- 12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe
 - Brązowy Krzyż Zasługi - 1945 rok
 - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski - 1975
 - Brązowy Medal za Zasługi dla Obronności Kraju - 1976
 - 13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty
 - wyjątkowej Po mężu-oficerze zawodowym - 15.290,-
 - 14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowe ilość izb
 - Mieszkanie służbowe po mężu - 3 pokoje
 -
 -
 - 15. Jeśli Koźłowska posiada ciekawe wydarzenie z okresu wojny w czasie
 - walk lub w okresie utrwalania władzy ludowej - krótko opisać -
 - można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety
 - załącznik do ankiety
 -
 -
 -
 - 16. Czy koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Platerówek gdyby
 - był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu
 - 1984 r. T.A.K. nawet bardzo by chciała
 - 17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie
 - albumowym o Platerówkach - można dołączyć oddzielną relację jako
 - załącznik do ankiety
 -
 - 18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią
 - zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołą-
 - czyć oddzielną relację do ankiety.
 - Anna Barbara Rzezak - wykształcenie ogólnokształcące-
 - pracuje jako Inspektor BHP w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym
 -
 -
- U w a g a : do ankiety dołączyć zdjęcia o wymiarach

Rzezak

 podpis wypełniającego
 ankietę

Ad. 9. Będąc na terenie Związku Radzieckiego zostałam powołana do " Trudawoj Armii" w mieście Bałasow w Saratowskim Województwie. Po wyzwoleniu miasta Woroneż całą moją grupę przeniesiono do pełnienia służby w Woroneżu. Z Woroneża zgłosiłam się jako ochotniczka do Siedlc nad Oką do I Armii WP. Po przeszkoleniu zostałam skierowana do 3 Dywizji im. R. Traugutta / dokładnej daty nie pamiętam/ , z którą przeszłam szlak bojowy. Brałam udział w walkach między innymi: Kiwerce, Lublin, forsowanie Wisły, przyczółek Magnuszewski, nad Pilicą, o Pragę, o Warszawę. Z 3 Dywizją doszłam do Białoleki koło Warszawy. Kompania fizylierek , która pełniła służbę przy Sztapie 3 Dywizji " jako ochrona" została przeniesiona rozkazem Naczelnego Dowódcy do Batalionu Kobiecego, który stacjonował na Pradze. Zostałam tam skierowana do Plutonu Żandarmerii i pełniłam służbę w patrolach i wartowniczą. W 1944 roku po naborze nowych żołnierzy-kobiet zostałam skierowana do szkolenia w/w , w stopniu kaprała, jako dowódca drużyny. Z Batalionu Kobiecego zostałam do rezerwy w 1945 roku.

Ad.15. Z okresu wojny mam wiele wspomnień. O szkoleniu nie będę wspominała , przeszłam go jak każdy żołnierz.

Pozostały mi w pamięci warty , które pełniłam w lasach koło Kiwerce , gdzie napadały bandy UPA. Kilku moich kolegów zostało napadniętych i w bestialski sposób zamordowanych.

Nie zapomnę nigdy , jak nasz transport " Eszaon z wojskiem" przekroczył granicę i wjechał na ZIEMIĘ POLSKĄ, wówczas pociąg zatrzymał się i wszyscy żołnierze wysiadając z wagonów klękali i całowali ZIEMIĘ OJCZYSTĄ. Wszyscy ze wzruszenia i radości płakaliśmy i całowaliśmy się.

Również pamiętam przeprawę przez Wisłę. Było to dla mnie " istne piekło na Ziemi", sądzę, że nie tylko dla mnie.

Przeprawa nie mogła się odbyć ze względu na silny obstrzał artyreryjski i bombardowanie. Trwało to kilka dni i nocy. Nikt z uczestników tej przeprawy jej nie zapomni. Teraz, gdy wspomnę te chwile, myślę sobie, jak to wszystko można było przeżyć. Po przeworsowaniu Wisły zajmowaliśmy poniemieckie okopy, gdzie wielu młodych kolegów zostało zabitych i rannych, ponieważ wiele okopów było pominowanych oraz był silny obstrzał "szarpnelami" ze strony Niemców. Tam Nasza kompania ochraniała Sztab 3 Dywizji na linii frontu, pełniąc służbę wartowniczą.

Pewnej nocy nad ranem, kiedy stałam na warcie, podmieniała naszą dywizję dywizja radziecka-gwardziejska, podszedł do mnie oficer radziecki i zapytał:

- co, staisz na pastu

Ja zwracam mu uwagę, że z wartownikiem nie można rozmawiać i mówię:

- Towarzyszu pułkowniku - odejdzcie

on mi mówi:

- szto by ty dziedziała, szto by był tu germaniec
ja odpowiadam:

- ja bym strzelała

on mówi:

- czym, ty posmatri na swaju wintowku

wtedy ja rad nie rad przerzuciłam z jednego ramienia na drugie a, że miałam karabin "sewate" 10 naboju zauważyłam, że nie mam magazynka. Wówczas on powiedział tylko:

- ech bajec, bajec, idu k twajemu kamandiru

A ja w płacz i z prośbą:

- Towarzyszu pułkowniku, ja was praszu, nie gawaricie.

Ze względu na to, że nasza dywizja szła na odpoczynek o tym incydencie pułkownik nie zameldował, ale o tej porze sprawdzałam swój karabin wychodząc na wartę. Ten karabin, który miałam na warcie był mój koleżanki, która wróciła z warty i wyjęła magazynek. Ja idąc na wartę sądziłam, że biorę swój karabin, który był naładowany i wysiał obok, jak potem się okazało.

Pozostały mi w pamięci chwile, kiedy rozwieszałam odezwę do mieszkańców Warszawy z koleżanką Emilią Binkiewicz - Suchą żołnierzem, którego nazwiska nie pamiętam. Było to w dniu 17.01.1945 roku, kiedy jeszcze Warszawa płonąła, a w zasadzie płonęły zgliszcza Warszawy. Ten widok zniszczonej stolicy zostanie na zawsze w mej pamięci. Często jednak się zastanawiam skąd tak szybko wzięli się ludzie - mieszkańcy Warszawy.

Służba na Pradze i w Warszawie była niebezpieczną i bardzo ciekawą. Przecież chodziło się pod obstrzałem na patrol i stało się na warcie przy tak ważnych obiektach, jak siedziba Krajowej Rady Narodowej, wszystkie zakłady pracy i magazyny. A w tym czasie wrogów było bardzo wielu. I myślę, że kobieta - żołnierz, chociaż sama żołnierzem / nie lubię słowa żołnierka/, zasługuje na większy szacunek i uznanie, a tak bardzo mało mówi się i troszczy, a przecież One walczyły na równi z mężczyznami.

Dołączam zdjęcie plutonu Żandarmerii / niecały, koleżanki były na służbie/, zrobione na Pradze, na ulicy Otwockiej szkoła nr 3, gdzie stacjonował nasz pluton. Na zdjęciu:

I rząd od lewej: kapral Janina Stecka
nie pamiętam
ppor. Aniela Klacka - Molska - nasz dowódca
plutonu żandarmerii
por. Ryszard Nowicki - z-ca Sztabu Batalionu Kobięcego
por. Aleksander Jankowski - z-ca Sztabu
Batalionu Kobięcego
sierżant Jadwiga Tutak - nasz szef plutonu

II rząd od lewej : Janina Romanówna
Józia Mentel
Jadwiga Rzezak
Emilia Binkiewicz - Sucha

Nie wszystkie nazwiska pamiętam. Są jeszcze na zdjęciu: Wala Karkoszka, Zofia Litwińczuk, Wandzia Romanówna, Stefania Grzywna, Anna Kurek.

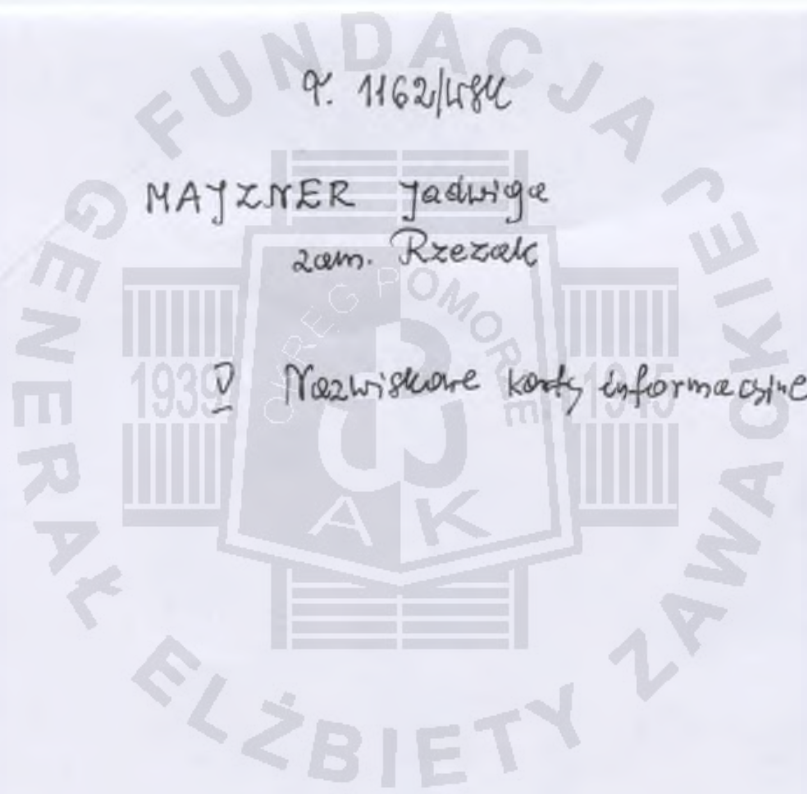
Po wykorzystaniu bardzo proszę o zwrot zdjęcia plutonu Żandarmerii.

9. 1162/1984

LHP

MAYZNER Jadwiga
zam. Rzezałk

Mezwisłkare karky informacyjne

1

V/11

1962

ZSRR-Lwp

RZEZAK Jadwiga
z d. Majzner

Zródła informacji:

Praca zbiorowa pod red. E. Sysdek
Wyd. Ossolineum 1988r. Wrocław
Platerówki s. 275.

9/26

I.Król./93

ZSRR-Lwp

V/2

1162/165K

ZSRK
LWP

Majzner Jadwiga

RZEZAK Jadwiga z d. Majzner — sierż. rez., ur. 1921 Warszawa, zam.
Łomża. Sl. wojsk.: bkob, 3 DP, ponownie bkob — d-ca drużyny. Zde-
mob. 1945. Praca zawod.: zakłady włókiennicze Zawidów. Dział. społ.:
ZW ZBoWiD — członek prezydium, LK. 1 dziecko. Krzyż Kaw. OOP i
in.

"Platerówkii"

E Rak 08.96

FUNDACJA
ELŻBIETY ZAWACZAJEJ

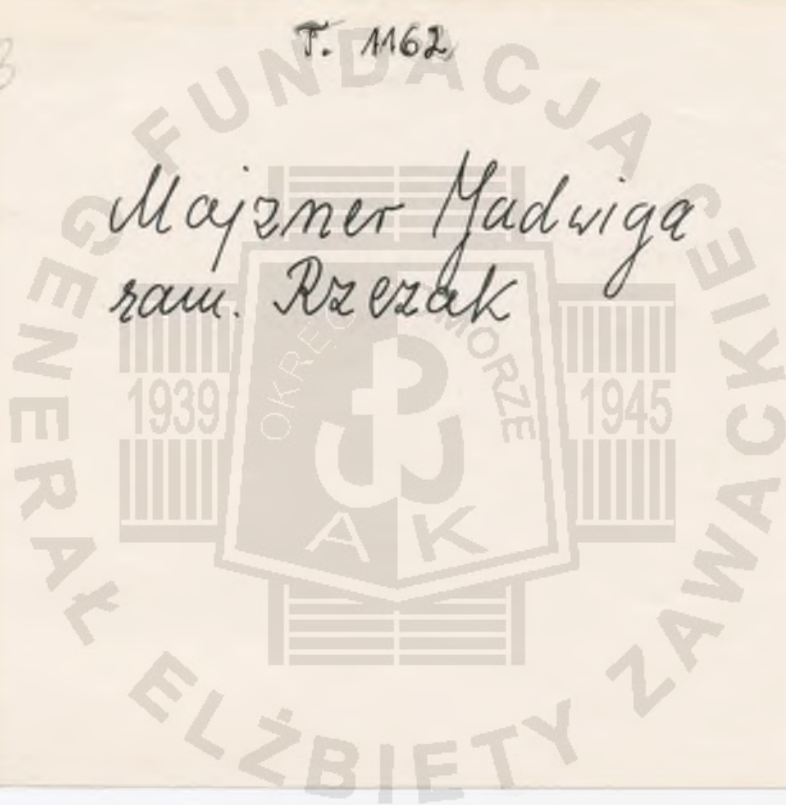
V/3

T. 1162

LWP
ZSRR

Majster Madwiga
sam. Przerak

26/96

MAJZNER Jadwiga

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

